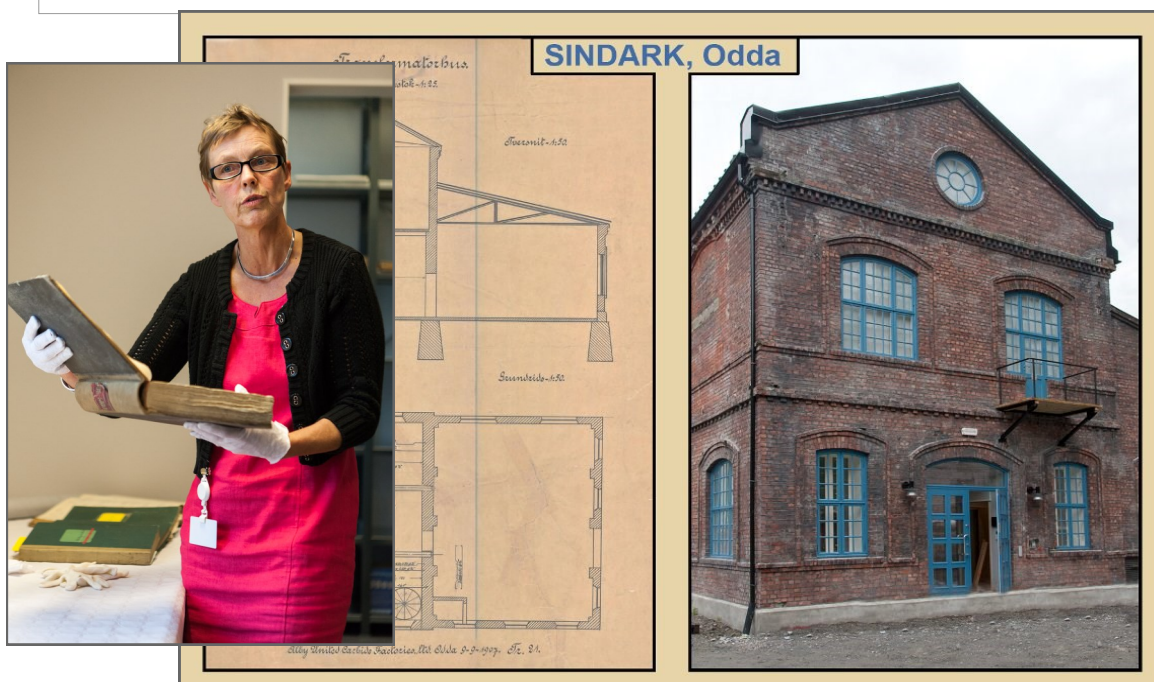

Opning av SINDARK

Den 8. november opna NVIM dørane til den nye institusjonen Senter for Industriarkiv - SINDARK. Bedriftsarkiv frå Odda og andre stader skal få plass her. Arkiv etter Hovland Ullvarefabrikk og Odda Smelteverk er alt på plass. Under opninga las prosjektleiar Siri Jordal utdrag frå skiftprotokollane til garnfabrikken på Hovland. Arrangementet markerte Den nordiske arkivdagen 2013. Senteret er plassert i den eldste transformatorstasjonen på smelteverksområdet

og er eit godt døme på vern gjennom bruk. Ordførar i Odda, John Opdal sto for den offisielle opninga. Huset er restaurert og har fått moderne kontorlokale og klimastyrte magasin. Fylkesarkivar Anne Aune, representant frå Interkommunalt arkiv i Hordaland, Bergen Byarkiv og Odda Energi, ordføraren i Ullensvang med fleire, helsa og rosa det nye tiltaket.

**HUSK: Årets juleverkstad i
Folgefongata den 7. desember!**

MUSEUMSLAGET FOR NVIM

ÅRSMØTE

Onsdag 19. mars 2014 kl. 18.00

I Statkraftstova, Tyssedal.

Vanlege årsmøtesaker etter vedtektene.

Forslag skal leveres innan mandag 10. mars 2014 til

Museumslaget for NVIM, Pb. 105, 5751 ODDA

Museumslagets studietur

Museumslaget for NVIM har hatt høstens studietur, 25. august, denne gang til Visnes kobbergruvemuseum, eller Vigsnes, som det gamle navnet er. Etter en deilig middag i Administrasjonsbygningen var det omvisning i selve museet. Guiden vår var en glimrende forteller, så god at han bør nevnes ved navn: Rune G. Håkonsen.

Kobberfunnet på Visnes skjedde ved en tilfeldighet: I 1864-65 var jærbyen Torbjørn Brualand på sildefiske utenfor Visnes da han plutselig måtte på land i et høyst nødvendig ærend. Da han reiste seg etter å ha gjort det han skulle, så han en stein med en rustbrun farge. Han skjønte at dette kunne være noe verdifullt, men det ble for stort for han alene å ta tak i. Sammen med Mauritz Kartevold tok han kontakt med Charles De France som var Antwerpen Gruveselskaps representant i Norge. De overtok rettighetene til malmsfunnet, og De France ble direktør i selskapet. Funnet var så rikt at Vigsnes kobberverk AS

kom i drift allerede i 1865. Bedriften gikk svært bra, og i løpet av sju år økte bemanningen fra ca.20 til over 500.

Fra å være et lite fiskerleie ble Vigsnes på kort tid en hektisk gruveby med over 3000 mennesker!

Fra 1877 og de neste 10 årene stod Vigsnes kobberverk for 65 % av den norske kisproduksjonen.

På grunn av sin høye kvalitet var kobberet en ettertraktet vare. Dette var årsaken til at Vigsneskobberet bl.a. ble brukt til Frihetsstatuen i New York. Den ble gitt som gave fra Frankrike og overlevert 28. oktober 1886. Gamle Vigsnes gruve var på utenlandske hender i perioden 1866-94 og ble drevet ned til et dyp av 732 m og produserte 1,4 mill. tonn kis. I 1899 begynte man med forsøksdrift på Rødklev Grube, og i 1909 kom det hele over på norske hender. Fra da av var Vigsnes Kobberverk i drift fram til 1972. I dag er vel 450 mål av det gamle gruveområdet i offentlig eie. Ca. 167 mål forvaltes av stiftelsen Vigsnes Grubeområde. De mange ride-og turstiene forvaltes i dag av Nord-Rogaland og Sunnhordland Friluftsråd og er det mest benyttede turområde på Nord-Karmøy.

Det var en utrolig interessant og hyggelig tur, og vi vil anbefale Vigsnesområdet til alle. *(forkortet av red.)*

Ingunn Eitrheim

Allsangkveld med museumslaget

Musikken var ved Trubadurene som alltid stiller opp så sant de kan, og takk for det! Siden det i år er 200 år siden Ivar Aasen ble født, begynte vi kvelden med "Millom bakkar og berg" og "Dei vil alltid klaga og kyta". Ingunn hadde så en kort biografomtale av Ivar Aasen og arbeidet hans før hun leste en liten epistel fra Odd Børretzens "Min barndoms verden", "Jesus". Vi hadde en god og lang kaffepause hvor skravla gikk. Det sosiale er viktig.

Disse stilte opp med kaker og hjelp: Torhild Sleire, Solveig Våde, Alis Våde, Helga Leonhardsen, Kari og H.J. Bådsvik, Solfrid og Agnar Kvam.

Etter pausen hadde Vidar Våde et nydelig kåseri om livet på godt og vondt.

Vidar er lett å be, han stiller opp. Godt å ha slike folk! Videre var det mer sang, og kvelden ble rundet av med Oddasangen til ære for 100-åringen, og da reiste folk seg spontant og sang av full hals.

Selv om frammøtet var mindre enn håpet og ventet, var det en lun og hyggelig stemning, og Museumslaget takker alle som bidro til dette.

Ingunn Eitrheim (forkortet av red.)

Godbit frå industrihistorien

DE FIKK LITT HVER

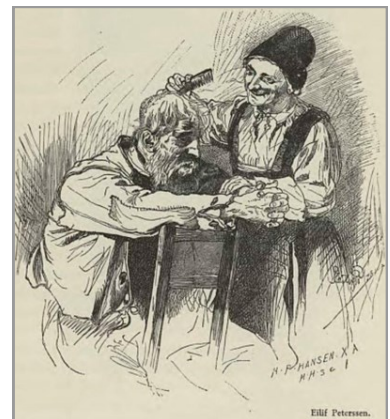
To arbeidere Stor-Ola og Finberg hadde ved anlegget nasket til seg et par nokså store kasser med kobber. Det var lykket dem å få kassene transportert ut på kaien, men i det de stod i færd med å skibe kassene om bord i Bergensbåten, kom politiet og arresterte dem begge. De var simpelthen anmeldt av Stor-Olas egen kone.

Hvordan det nu forholdt seg med delaktigheten i tyveriet er ikke godt å si, men saken endte med at Stor-Ola som hadde litt på samvittigheten fra før, ble idømt nesten to års fengsel,

men Finberg gikk aldeles fri.

Under Olas fengselsopphold innledet hans hustru skilsmisse, noget som forresten skjedde med Olas samtykke. Straks etter var Finberg gift med Olas tidligere kone. Da Ola fikk høre om dette giftermålet utbrøt han: Finberg fikk nok den verste straffa likevel!

(Av lokalskribent Olaves Steinpokker 1941)

Retur: NVIM; Naustbakken 7, 5770 TYSSDAL

Verv medlemmer til Museumslaget!

Verv medlemmer og få en NVIM kopp!

Du får gratis inngang for deg, og den nærmeste familie (ved familiemedlemskap) i museet si ordinære åpningstid. Du kan delta på Museumslagets årlige turer og arrangement.

Bladet Liv og Rør kommer i posten med informasjon fra NVIM og Museumslaget. Du er med på å støtte stiftelsen Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum.

Museumslaget har også egen facebook-side! Gå inn og lik oss:

www.facebook.no/museumslagetfornvim

Kontingentsatser:

Enkeltmedlemmer:	kr	100
Familier:	kr	150
Foreninger og lag:	kr	250
Bedrifter, skoler, etc.:	kr	1 000

Kontakt: Halvor Johan Bådsvik
Epost: oikhjb@online.no
Tlf.: 917 95 114

Kontakt: Olav L. Strand
E-post: olav.strand@yahoo.com
Tlf.: 905 09 351

Bli med i Museumslaget for NVIM og arbeid for et godt museum for Odde og Tyssedal, for vannkrafta og prosess-industrien og deres bidrag til byggingen av det moderne Norge!

Skal du arrangere kurs, seminar eller konferanse?

Vi skreddarsyr opplevingar i historiske omgjevnadar: kulturinnslag, omvisingar, turar, lagbygging, konsertar, etc.

Kontakt oss for tilbod: post@nvim.no - 53 65 00 62

www.nvim.no, www.facebook.com/vasskraftmuseet.com / www.vasskrafta.no